

Psöriyaziste yeni tedavi

Romatoid artrit tedavisinde kullanılan bir ilacın, psöriyazisi olan hastaların tedavisinde de başarılı olduğu gösterildi. Psöriyazis, dünya nüfusunun %1-3'ünü etkileyen bir cilt hastalığıdır. New Jersey Tıp ve Diş Hekimliği Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmada, etanercept içeren ilacın psöriyaziste tek ilaç olarak güvenli ve etkili olduğu saptandı.

Çalışmaya vücudunun %10'undan fazlası psöriyazis ile kaplı olan hastalar dahil edildi. Hastalara 24 hafta boyunca haftada iki kere etanercept enjeksiyonu veya plasebo uygulandı. Araştırmacılar hastalardaki yan etkileri ve psöriyazisin ne kadarının düzeldiğini izlediler. 12 hafta tedaviden sonra, etanercept ile tedavi edilen hastaların %30'unda ve plasebo hastalarının %2'sinde, psöriyazis semptomlarında %75 oranında düzelme görüldü. 24 hafta sonra, etanercept hastalarının %56'sında ve plasebo ile teda-

vi edilen hastaların %5'inde, psöriyazis semptomlarında %75 oranında düzelme görüldü. Çalışmanın sonunda, etanercept alan hastaların yarısında psöriyazis iyileşmişti veya minimal düzeyde olduğu kabul edilecek kadar azalmıştı. Araştırmacılar etanercept ve plasebo hastalarında benzer yan etkiler bildirdiler.

Araştırmacılar etanerceptin psöriyazisi olan hastalarda önemli derecede yarar sağladığı sonucuna vardılar. Etanerceptin bu kronik hastalık için etkili, güvenli ve uzun süreli tedavi ilacı olduğunun kanıtlanabileceği söyleniyor. Aynı zamanda yayımlanan bir başmakalede Dr. Luigi Naldi, etanerceptin, psöriyazis tedavisi için kullanılmasından önce, nüks oranı ile ilgili ek bilgiye ve ilacın daha iyi anlaşılmasına gereksinim olduğunu belirtiyor.

Archives of Dermatology, 2003; 139: 1627-1632

Hava kirliliği kardiyovasküler ölüm oranlarını yükseltiyor

Araştırmacılar, "genel kaniya göre hava kirliliğinin, kardiyovasküler ölümlerden ziyade solunumla ilgili ölümlere yol açtığı düşünülmesine rağmen, yeni araştırmalar bunun doğru olmadığını göstermektedir" dediler. *Circulation Dergisi*'nin 2004 yılı ilk sayısında yer alan bir makalede araştırmacılar daha fazla hava kirliliği olan bölgelerde yaşayan kişilerde, diyabetle birlikte tüm kardiyovasküler hastalıklar için %121 oranında daha yüksek bir risk olduğunu belirttiler. Yapılan araştırmada tipik olarak kalp krizine yol açan iskemik kalp hastalığı riskinin %18 oranında daha fazla olduğu saptandı. Hava kirliliğinin, düzensiz kalp ritmlerini, kalp yetmezliğini ve kalp krizini %13 ora-

nında, genel olarak kardiyovasküler hastalıklara bağlı ölüm riskini %8-18 oranında artırdığı belirtildi. Ayrıca hava kirliliğinin, daha önce sigara içmiş veya içmekte olan insanlarda hiç içmemişlere oranla bu hastalıklara yakalanma riskini daha fazla artırdığı da saptandı. Hava kirliliği yüksek olan bölgelerde yaşandığı zaman daha önce sigara içmiş ve halen sigara içmekte olan kişiler için solunum hastalığı gelişme riski daha yüksektir. Ancak sonuçlar daha fazla hava kirliliği olan bölgelerde solunum hastalıklarına bağlı ölüm riskinde artış göstermemektedir.

Araştırmacılar, hava kirliliğinin kardiyovasküler hastalık riskini nasıl artırdığını tam olarak

bilmemekte; ama enflamasyona ve böylece arterlerde daha fazla blokaja ve sinir sisteminde değişikliklere (düzensiz kalp atışlarında rol oynayabilen) neden olabileceğinden şüphe etmekte. Brigham Young Üniversitesi'nden C. Arden Pope, "bazı kardiyovasküler hastalıkların oluşumunu sadece hava kirliliğine maruz kalımı engelleyerek azaltabiliriz. Ve muhtemelen, hava kirliliğinin etkilerini azaltmak için antienflamatuvar ilaçlar ve diğer müdahaleler kullanılabilir" dedi.

Circulation Dergisi'nin 2004 yılının ilk nüshasında yayımlandı.

Aspirin kullanımının pankreas kanseri ile ilişkisi

Yeni araştırmalar, 20 yıl veya daha uzun süre düzenli olarak aspirin kullanan kadınlarda, pankreas kanseri gelişme riskinin yüksek olabileceğini göstermektedir. Harvard Tıp Okulu'nun araştırmacıları, 1980'de başlayan Nurses Sağlık Çalışması'na katılan 88 000'den fazla sayıda kadını inceledi. Bu çalışma için, katılımcılar ne kadar sıklıkla aspirin kullandıkları hakkında bilgi verdi. Araştırmacılar, incelenen kadınların %30'undan fazlasının düzenli aspirin kullanıcısı olduğunu saptadılar (haftada iki veya daha fazla sayıda 325 mg aspirin tableti kullanıyorlardı). Geri kalan kadınlar, düzensiz aspirin kullanıcıları olarak sınıflandırıldılar (haftada ikiden daha az sayıda aspirin tableti kullanıyorlardı).

Çalışmaya katılanlar arasında, 160'dan fazla yeni pankreas kanseri vakası bildirildi. Araştırmacılar, iki grup arasında genel olarak pankreas kanseri riski açısından anlamlı bir fark olmadığını söylemekte. Ancak, aspirini 20 yıldan daha

uzun süre kullanmış olduğunu bildirenlerde, pankreas kanseri gelişme riski yaklaşık olarak %60 daha fazla olarak bildirilmiştir. Araştırmacılar, daha yüksek dozda aspirin kullandığını bildiren kadınlarda, pankreas kanseri gelişme riskinin daha yüksek olduğunu da saptadı. Haftada 14 veya daha fazla sayıda aspirin kullanan kadınlarda, kanser gelişme riski %86 oranıyla daha yüksekti. Bu bulgular, aspirin kullanımının, çeşitli kanser tiplerinin riskinde azalma ile ilişkili olduğunu gösteren daha önceki çalışmaların sonuçlarının aksini kanıtlamaktadır. Çalışmanın yazarları "Bizim bulgularımız, analjezik kullanımının, pankreas kanseri riski üzerinde koruyucu bir etkisi olduğunu desteklemektedir. Tam aksine aspirinin uzun süre kullanımını pankreas riskini artırmaktadır" sonucuna vardılar.

Journal of the National Cancer Institute, 2004; 96: 2228

Radyasyon zekayı etkiliyor

Yeni bir araştırma, bebeklik döneminde düşük dozlarda radyasyona maruz kalmanın, kişinin daha sonraki yaşamında zeka kapasitesini etkileyebileceğini gösterdi. İsveçli araştırmacılar, 18 aydan önce radyasyon tedavisi almış olan 3 000'den fazla erkeği inceledi. 18 veya 19 yaş-

larındaki katılımcıların zeka kapasiteleri ölçüldü. Araştırmacılar, genç erkeklerin okula devam kayıtlarına da baktılar. Çalışmanın sonuçları, beyinlerinin ön ve arka bölümlerine artan dozlarda radyasyon uygulanmış olan erkek çocuklarda, okul devamsızlığı olasılığının daha

fazla olduğunu gösterdi. Öğrenme kabiliyeti testleri ve mantık testlerinde doza bağımlı anlamlı bir yanıt da gözlemlendi. Ancak bu yanıt, mekansal algılama testlerinde görülmeyişi.

Araştırmacılar, minor kafa yaralanmaları için bilgisayarlı tomografi (CT) uygulanan küçük çocukların, olumsuz zeka gelişimi açısından risk altında olabileceğini belirttiler ve yüksek dozlarda iyonizan radyasyon veren CT'nin, küçük çocuklarda daha sık uygulanmaya başladığını söylediler. Çalışmanın yazarları şu değerlendirmeyi yaptı: "Beynin bilgisayarlı tomogra-

finin verdiği dozlardaki radyasyona maruz kalması, en azından bazı vakalarda, zeka gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir." Yazarlar, küçük çocuklarda CT'nin kullanılmasının yarar ve risklerinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini vurguladılar: "Resmi tanı protokolleri, minor kafa yaralanmalarında, bilgisayarlı tomografiyi savunmamasına rağmen, kanuni ve mali düşüncelerin öngördüğü klinik uygulama, her zaman bu protokollere uymamaktadır."

British Medical Journal, 2004; 328: 19-21

D vitamini eksikliğine bağlı ağrı

Minnesota Üniversitesi araştırmacılarının yeni yaptığı bir çalışma, kas iskelet sistemi ağrısı ile D vitamini eksikliği arasında bir bağlantı olduğunu göstermektedir. Araştırmacılar, non-spesifik kas-iskelet sistemi ağrısı olan 150 çocuk ve erişkinde D vitamini düzeylerini incelediler. Afrikalı-Amerikalılar, Doğu Afrikalılar, Hispanikler ve Amerikalı yerlilerden oluşan tüm katılımcı grupta D vitamini eksikliği mevcuttu (30 yaşın altında olan tüm hastalarda olduğu gibi). Beş hastada ise hiç D vitamini yoktu.

Çalışmanın baş yazarı Dr. Greg Plotnikoff, D vitamini eksikliğinin, sadece yaşlı ve eve bağımlı kişilerde sık görüldüğüne inanmanın yanlış bir kanı olduğunu belirtti: "En fazla D vitamini eksikliğini genç insanlarda saptadık; özellikle çocuk doğurma yaşındaki kadınlarda. "D vitamini eksikliği ile ilgili riskler, kadınların olum-

uz fetal etkiler veya yenidoğan hastalıklarına sahip çocuklar doğurmaları, genç erişkinlerde optimal kemik kütlelerinin gelişmemesi ve daha yaşlı erişkinlerde osteoporotik kırıkların oluşmasıdır. D vitamini eksikliği, osteoporoz, hipertansiyon, diyabet, kanser ve multipl skleroz gibi otoimmün hastalıklar açısından önemli riskle de ilişkilidir.

Dr. Plotnikoff, D vitamini kullanımı ile kas-iskelet sistemi ağrılarının rahatlatıldığını ve tedavi edildiğini saptamak için daha ileri araştırmalar önerdi. "Böyle ağrıları olan tüm poliklinik hastalarında, hipovitaminoz D açısından tarama yapmak standart olmalıdır" denmekte. "The Journal of the American Medical Association"ın Kasım 2003 ağrı tedavisi sayısına göre, ağrının başarısız tedavisi yılda 61.2 milyar dolara mal olmaktadır.

Mayo Clinic Proceedings, December 2003; 1463-1470

Demans ve Down Sendromu

Down sendromu olan kişilerde, demansa yol açan beyin değişiklikleri ile Alzheimer hastalığında görülen değişiklikleri karşılaştıran araştırmacılar ilk sonuçları "Neurology"nin son sayısında bildirdi. Çalışmalar, Down sendromu olan kişilerin %50-75'inde sonuçta demans bulguları gelişeceğini göstermekte ve otopsiyle Down sendromu olan hemen hemen tüm insanlarda çoğunlukla Alzheimer hastalığı ile ilişkili olan beyinde (yaşarken demans ortaya çıkmamış olsa bile) düzensiz bağlar ve plakları göstermektedir.

Down sendromu ve Alzheimer arasındaki ilişkiyi açıklayan az sayıda araştırma vardır. Kaliforniya Üniversitesi araştırmacıları, Down sendromu olan hastaların beyinlerindeki değişiklikleri ölçmek ve bunları Alzheimer hastalarında görülen değişikliklerle karşılaştırmak için yürütülen uzun vadeli bir çalışmanın ortasındalar. Çalışma, halen demans bulgusu göstermeyen Down sendromlu 17 hastayı, orta derecede Alzheimer hastalığı olan 10 kişiyi ve 24 sağlıklı kontrol deneği içermekte. İlk bölümde tüm hastalara, mental yetenekleri içeren bir test uygulanırken beyinde glukoz metabolik hızlarını ölçmek için pozitron emisyon tomografi, scan

çekildi. Glukoz metabolik hızının, demansta rol oynadığı bilinmektedir. Sonuçlar, Down sendromu ve Alzheimer hastalarında, "posterior cingulate" bölgesinde (Alzheimer hastalığının erken döneminde düşük fonksiyon gösterdiği bilinen bir beyin bölgesi) sağlıklı kontrollerle karşılaştırıldığında daha düşük glukoz metabolik hız düzeyleri göstermiştir. Ancak Alzheimer ile ilişkili diğer bir beyin bölgesinde (temporal korteks) glukoz metabolik hızı, Alzheimer hastalarında daha düşük ve Down sendromu hastalarında (kontrollerle karşılaştırıldığında) daha yüksekti. Araştırmacılar, demansın klinik bulguları gelişirken Down sendromu hastalarının temporal korteksinde glukoz metabolik hızının Alzheimer hastalarında görüleni taklit etmeye başlayıp başlamadığını anlamak için bu hastaları gözlemeye devam etmeyi planlamaktadırlar.

Araştırmacılar glukoz metabolik hızının Alzheimer hastalarının beyinlerinde görüntülediği erken bir saf-hayı bulmayı ümit ediyorlar. Böylece hastalığın tedavisinde gelişme kaydedilecek.

Neurology, 2003;61:1673-1676

Ruhsal bozukluklar ilaç bağımlılığı tedavisini etkiliyor

Yeni yapılan bir çalışma, metamfetamin kullanan hastalarda, iyileşmelerini olumsuz şekilde etkileyen ruhsal bozukluklar olabileceğini gösterdi. UCLA araştırmacıları, beyin aktivitesinin bağımlılık tedavisinin başarısını nasıl etkilediğini saptamak için 17 metamfetamin kullanıcılarını ve 18 sağlıklı kişiyi incelediler. Katılımcılar, depresyon ve anksiyete semptomlarını tanımlamak üzere anketleri doldurdular. Beyin fonksiyonunun bir göstergesi olan serbral glukoz metabolizmasını ölçmek için de-

ğişik testler uygulanmasının yanısıra, pozitron emisyon tomografisi (PET) de çekildi. Araştırmacılar, duyguları, motivasyonu ve davranışları düzenlediği bilinen 7 beyin bölgesinde, glukoz metabolizmasını ölçtüler. Çalışmanın sonuçları, metamfetamin kullanıcılarında, ruh hali ile ilişkili olan beyin bölgelerinde anormal aktivite olduğunu gösterdi. Sağlıklı kişilerde, beyinde bu bozukluklar yoktur. Metamfetamin kullanıcıları, çalışmanın anket bölümünde, daha fazla sayıda depresyon ve anksiyete

septomu bildirdiler.

Araştırmacılar bu sonuçların, metamfetamin kullanıcılarında ruhsal bozuklukların tedavi edilmesinin, bağımlılık tedavisinin başarısını artırmaya yardımcı olabileceğini gösterdiğini söylediler. Metamfetamin kullanıcılarının çoğunda davranışsal tedavi uygulanır; çünkü hiçbir ilacın iyileşme sürecine yardımcı olduğu gösterilmemiştir.

"2000 İlaç Bağımlılığı Milli Araştırması"na göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde, yaklaşık olarak 8.8 milyon insan yaşamlarının bir döneminde en az bir kere metamfetamin kullanmışlar. Metamfetamin, beyinde belli sistemleri

güçlü bir şekilde aktive eden uyarıcı bir ilaç. Bu ilaç çoğunlukla obeziteyi tedavi etmek için kullanılır ve çoğunlukla bağımlılık oluşturur. UCLA Nöropsikiyatri Enstitüsü'nden Dr. Edythe D. London "pozitron emisyon tomografi görüntülerimiz ilk kez depresyon ve anksiyete ile yakından ilişkili anormal beyin aktivitesine işaret etmekte. Daha ayrıntılı bir tedavi programının bir parçası olarak bu komplikasyonu oluşturan hastalıkların tedavi edilmesi, metamfetamin bağımlılığı tedavisinin başarı oranlarını artırabilir" açıklamasında bulundu.

Archives of General Psychiatry, 2004; 61:73-84

Yaşamın orta dönemindeki beyin aktivitesi Alzheimer'ı işaret ediyor

Yeni araştırmalar, yaşamın orta döneminde oluşan beyin dejenerasyonunun, yaşamın daha sonraki döneminde Alzheimer hastalığının gelişmesine katkıda bulunduğunu gösterdi.

UCLA'dan araştırmacılar bir insan beyni modeli yarattılar ve yaşamın orta döneminde miyelin yıkımının, Alzheimer hastalığının bir prekürsörü olabileceğini saptadılar.

Miyelin, yüksek kolesterol içeriği olan yağlı bir yapıdır ve beyinde mesajların gönderilmesini sağlar. Ancak beyin erişkin dönemde gelişirken, kolesterol düzeyleri artar ve beyni etkileyen toksik bir proteinin üretilmesini uyarır ve sonuçta Alzheimer hastalığına yol açabilir. Araştırmacılar, genetik faktörlerin ve beyin gelişimsel sürecinin miyelin dejenerasyonuna katkıda bulunduğunu belirttiler ve gelişmesi en uzun süren kompleks bağlantıların, ilk bozulanlar olduğunu, çünkü miyelinin gelişime göre ters sıra ile yıkıldığını savundular. UCLA'dan Dr. George Bartzokis "Vücut doğal yaşam süreci boyunca miyelinize olmak üzere hazırlanmıştır. Ancak tıptaki ilerlemeler, yaşam süresini, beyin doğal kapasitesinin ötesine geçecek kadar uzatmıştır. Erişkin bey-

ninin gelişmesi ve daha akıllı olma sürecinde, evrimin öngöremeyeceği şekilde bu aşağı doğru iniş vardır" dedi.

Araştırmacılar yeni beyin modelinde, miyelin deplesyonu ile ilgilenmenin en iyi zamanının orta yaş olduğunu belirtti. Alzheimer hastalığı başladığı zaman, hastalığın seyrini geri döndürmek için çok geç olabileceği söyleniyor. Dr. Bartzokis "Beyin dokusunun yakından incelenmesi ve MRI'lar, beyin bağlantılarının orta yaşa kadar geliştiğini ve daha sonra miyelinin yıkılması destruktif domino etkisini tetikledikçe, bu bağlantıların azalmaya başladığını açık bir şekilde göstermektedir. Bilim ve tıbbın zor görevi, beyin pik performansının nasıl uzatılabileceğinin saptanmasıdır" dedi. Araştırmacılar, demir azaltıcı ilaçlar, anti-enflamatuvar ilaçlar, diyet ve egzersiz programları ve muhtemelen menopoza önlemek için hazırlanan hormon replasman tedavisi gibi belli önleyici tedavilerin, miyelin yıkımını önleyebileceğini söylemekte. Zihni aktif tutmak için planlanan eğitim ve diğer aktivitelerin, miyelin üretimini uyara- bileceğini de açıkladılar.

Neurobiology of Aging, Jan. 2004

Felçte en iyi erken tedavi

Yeni yapılan bir çalışma, arterden trombolitik ilaç alan felçli hastaların, başarılı sonuç şansının, venden ilaç alanlara göre daha yüksek olduğunu gösterdi. Ohio State Üniversitesi araştırmacıları, bir kan pıhtısına bağlı felç gelişmiş olan 36 hastayı inceledi. Tüm hastalara erken dönemde intra-arteryal (IA) trombolitik tedavi verildi. (Arterden verilen pıhtı yıkıcı tedavi). Tedavi, hastalara, felç semptomlarının başlangıcından sonra üç saat içinde verildi. Çalışmanın sonuçları, IA trombolitik tedavinin, hastaların %75'inde tıkalı kan damarlarında akımı düzelttiğini göstermekte. Bu hastaların yaklaşık olarak %40'ında, kan akımı tamamen düzeldi. Araştırmacılar, bu oranların intravenöz yolla verilen standart trombolitik ilaçların oranlarının iki katı olduğunu belirttiler. Sonuçlar, IA trombolitik uygulamanın, tedavinin sonuçlarını düzelttiğini de göstermektedir. Hastaların %50'sinde, tedaviden 1-3 ay sonra hiç yetersiz-

lik olmadığı veya çok az miktarda olduğu gözlemlendi. Buna karşılık başka bir çalışmada, IV trombolitik tedavi alan hastalarda aynı oran %40'dan azdı. Ancak araştırmacılar, IA trombolitik tedavinin hastaların yaklaşık olarak %11'inde, kanama problemlerine neden olduğunu ortaya çıkardılar.

Çalışma IA ve IV trombolitik tedavinin direkt bir karşılaştırması olmamasına rağmen, sonuçlar erken dönemde IA tedavinin, felçli hastalarda, yetersizlik gelişmeme şansını artırdığını gösterdi. Çalışmanın yazarları, IA ve IV trombolitik tedavilerin sonuçlarının karşılaştırılması için daha fazla araştırma gerektiğini açıkladılar. Ancak daha invazif olduğu için IA tedavisi sadece özel felç personelinin her zaman hazır bulunduğu hastanelerde uygulanmalıdır.

Neurosurgery, 2004; 54

Diyette yapılan değişiklikler maküler dejenerasyon için yarar sağlamakta

AMD (yaşa bağlı müküler dejenerasyon) 60 yaşın üzerindeki kişilerde sık görülen ilerleyici bir göz hastalığıdır. İstatistiklere göre 75 yaşın üzerindeki kişilerin %6-8'inde hastalığın ilerlemiş şekli bulunmaktadır. Yeni yapılan bir çalışmada yüksek yağ içerikli diyet alan yaşlı hastalarda AMD'nin ilerleme riskinin oldukça yüksek olduğu saptanmıştır. Boston'daki Massachusetts Göz ve Kulak Hastanesi'nde yapılan bu çalışmada, araştırmacılar diyetteki yağ alımının hastalığın ilerleyişi üzerindeki etkisine bakmışlardır. Araştırma en azından bir gözün- de hastalığın bulguları olan 261 hastayı içer-

mekteydi. Hastaların hepsi son 5 yıllık besin alımı ile ilgili ayrıntılı anketleri doldurmuşlardır. Sonuçlar daha yağlı beslenen kişilerde, AMD'nin ilerlemiş safhasının gelişme olasılığının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Araştırmacılar "çok sayıda kişi, kardiyovasküler sağlık yanında göz sağlığını da korumak için bir yol olarak sağlıklı ve yağ açısından bilinçli bir diyetin önemi konusunda bilgilenebilir yarar sağlayacaklardır" dediler.

Archives of Ophthalmology, 2003; 121: 1728-1737